

Károsítóhelyzet alakulása Zala megye, 2020.06.28-07.05.

Időjárás:

A múlt hét 1-2 esős nappal kezdődött, majd szárazabbra váltott a megyében az időjárás. Az eső mennyisége 15-18 mm között változott.

A hőmérsékleti értékek hasonlóak voltak mint az előző héten. Az átlaghőmérséklet 14,1-22,1 fok között alakult.

A páratartalom 75 % körül volt mérhető, a betegségek számára továbbra is kedvező tartományban. A levélfelületi nedvesség időtartama 0-7 órára csökkent.

ŐSZI BÚZA, ŐSZI ÁRPA, TAVASZI BÚZA

Növényfenológia:

Őszi árpa: betakarítás;

Őszi búza: sárgaérés, érés kezdete;

Tavaszi búza: késői tejesérés-viaszérés.

Az őszi árpa betakarítása folyamatban, csupán egy-két esősebb nap szabott gátat a munkáknak.

Őszi búza: A **fuzáriumos kalászfertőzés** tüneteinek megjelenése a technológia függvényében változó. Általában 2-8 %-os fertőzöttség tapasztalható, közepes fokozaton (3-4-es skála, 11-50 % kalászfelületi fertőzöttség). A **korompenész** nagyobb arányú megjelenése a megdőltségek és/vagy valamely okból károsodott kalászos állományokban jellemző.

Tavaszi búza: A korábban észlelt betegségek (lisztharmat, vörösrizda) terjedése minimálisra szorult vissza, ellenben a **kalászfuzáriózis** tünetei fokozódtak. Természetesen a technológia ez esetben is nagyon sokat számít, így a fertőzöttség állomány szinten változó, 1-5 % között tapasztalható, gyenge-közepes mértékben (2-4-es skála; 6-50 % kalászfelületi fertőzöttség).

KUKORICA

Növényfenológia: ~5-7 szárcsomós állapot.

A fénycsapda (Nagykanizsa) fogása alapján a **kukoricamoly** rajzása továbbra is elhúzódó, szakaszos 0-1 db lepke/csapda/3 nap mennyiséggel. A tojásrakás, lárvakelés, fejlődés folyamatos, L1-L4-es lárvafokozatok jellemzőek. A védekezések továbbra is aktuálisak és a megye több részén indokolt a tojások és lárvák ellen is ható készítményekkel. A lárvák által okozott törfertőzöttség növekedett, állományszinten 1-6 % között változik.

Megjelentek az állományokban a **kukoricabogár** imágói. Jelenleg mind a csapdáknál mind a növényeken csak hím egyedeket látni, a tavalyi évhez képest most úgy tűnik jóval nagyobb tömegben. A bogarak levélkártétele is megfigyelhető már, de egyelőre nem jelentős.

Kukoricában az alsó 1-2 levélen erős mértékű az **atkák** (közönséges kétfoltos takácsatka) és a **tripszek** kártétele. Egyedszámuk magas (atkák: 25-35 db/levél; tripsz: 8-10 db/levél), a tojásrakás folyamatos. A levelek részleges, helyenként teljes sárgulása is megfigyelhető.

NAPRAFORGÓ

Növényfenológia: teljesen elkülönülő virágzat-virágzás kezdete

Napraforgóban a **poloskák** száma és kártétele nem nőtt, a múlt héthez képest. A kártevők jó része a virágzatban található (alapos szemrevételezés szükséges), ezért a védekezési döntés előtt érdemes ezekre koncentrálni (a virágzatok fertőzöttsége góc-szerűen 0,5-1 db poloska/növény).

Az **alternáriás foltosság** tünetei az alsó leveleken továbbra is gyenge mértékűek (1-2-es skála, 1-10 %), egy-egy táblán belül a növények növekvő, ~40-50 %-án.

A **szklerotíniás betegség** újabb tünetei figyelhetők meg az állományokban. A töfertőzöttség nőtt, (technológiától függően) ~1-2 %-os.

A napraforgó állományok **virágzáskori permetezése** a fenti növényegészségügyi és a betegségek számára kedvező időjárási körülmények miatt javasolt, a tövek-és a tányér védelme érdekében.

BURGONYA

Növényfenológia: bogyófejlődés-gumónövekedés

A **burgonyabogarak** lárvái (elsősorban idősebbek) a korábban védett állományokban megtalálhatók, de a kártételek legfeljebb gyenge mértékűek.

A párás, meleg időjárás a továbbiakban is kedvez a **burgonyavész** fertőzési folyamatainak, amennyiben nem emelkedik a nappali hőmérséklet tartósan 30 fok fölé. Az inkubációs idő a meleg miatt 4-6 napra is csökkenhet, ezért esős időjárás esetén a védekezést folytatni kell.

Az **alternáriás levélfoltosság** tünetei fokozódtak, a nekrotikus foltok már néhány felsőbb levélen is megfigyelhetők. A betegség előfordulása gyenge-közepes fertőzöttség mellett jellemző (2-3-as skála, 6-25 %).

SZÓJA

Növényfenológia: levélfejlődés (első virágok megjelenése)

A múlt heti meleg, párás időjárás továbbra is kedvezett a szója károsítóinak.

A **takácsatkák** felszaporodása folytatódott, a kártevő tábla belseje felé irányuló terjedése megfigyelhető. A tábla széleken közepes-erős a fertőzöttség, míg a tábla belseje felé ez gyenge fertőzöttségre csökken. Az atkák növényen belüli felfelé irányuló terjedése is látszik. A táblák szemrevételezése a virágzás előtt mindenképp javasolt.

A **tripszek** száma továbbra is jóval alacsonyabb, ellenük külön védelem nem valószínű, hogy szükségessé válik.

A **poloskák** népessége egyelőre viszonylag alacsony, de meleg, száraz időjárás esetén nagyobb számban betelepедhetnek a táblákba, ezért létszámukat célszerű nyomon követni.

Az érzékeny fajtákban erősödött a **peronoszpóra** fertőzöttség. A meleg, párás időjárás miatt a foltok sporulálása és az újabb fertőzések kialakulása folyamatos. A betegség következtében az alsó levelek sárgulása is megfigyelhető (1. fotó). Csapadékos időjárás esetén a védekezés javasolt.

1. fotó: Peronoszpóra szóján

ALMA, KÖRTE, CSONTHÉJASOK (KAJSZI, SZILVA, CSERESZNYE, MEGGY)

Növényfenológia:

Alma, körte: gyümölcsnövekedés, ~70 %-os gyümölcsméret, színeződés, hajtások záródása
Cseresznye, meggy: betakarítás vége; szilva: gyümölcsfejlődés

Almában a lisztharmat és varasodás fertőzöttség nem változott, a további védelem mindkét betegség ellen javasolt. A lisztharmat elleni védelem folytatásával - hajtások záródása miatt – a jövő évi fertőzési nyomást jelentősen befolyásolhatjuk.

A tároláskor fellépő betegségek, élettani károsodások megelőzése céljából K, Ca tartalmú lombtrágyák alkalmazása javasolt.

Az **almamoly** rajzása folyamatos, emelkedő számú, tömeges, 18-30 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel. Védekezés indokolt.

Almalevél-aknázómoly rajzása a múlt héten beindult, emelkedő számú 60-70 db hím/csapda/3 nap fogással.

Almában a **kaliforniai pajzstetű** lárva rajzása folyamatos, a pajzsok ~50-70 %-ából rajzottak ki a lárvák. A védekezés aktuális.

Almában az atkák felszaporodása folyamatos. A **közönséges kétfoltos takácsatka** és a **piros gyümölcsfa takácsatka kártétele** egy-egy fajtán (ültetvényben) tömeges. Védekezés javasolt.

Szilvában a szilvamoly rajzása folyamatos, emelkedő tendenciájú 20-40 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel.

Csonthéjasokban a **keleti gyümölcsmoly** rajzása folyamatos, növekvő, 47-80 db hím/csapda/3 nap mennyiséggel a feromon csapdákból. A hajtáskártételek fokozódtak őszibarackon. Védekezés javasolt.

Szilvában és őszibarackban a **sztigminás levéllyukacsosodás** fellépése, erősödése látható. A gyümölcsök fertőzöttsége helyenként közepes mértékű.

SZŐLŐ

Fenológia: borsó nagyságú bogyók.

Szőlőben a csapadékos, párás, meleg időjárás kedvez a kórokozók fertőzésének, ennek ellenére tömeges tünetek eddig mégsem láthatók. Az elmúlt időszakban több **peronoszpóra** fertőzési ciklus indult el az esőzések hatására, mostanra a beteg foltok sporulálása is általános. Ennek következményeként, kedvező feltételek mellett a lefűződő konídiumok tovább növelik a betegség fertőzési nyomását. A betegség fellépése a védett ültetvényekben észlelési szintű, de kevésbé intenzív védelem mellett már gyenge-közepes fertőzöttség is előfordul (2-3-as skála; 6-25 %). A tünetek fürtön legfeljebb gyenge mértékűek.

Több ültetvényben találkozhatunk újabb – kisebb mértékű - **feketerothadás** levéltünettől (krémszínű folt). A korábbi fertőzésből származó nekrotizálódott foltokon **tömegesen megjelentek a piknídiumok**, melyek tovább növelik a fertőzésveszélyt (2. fotó). Sajnos most már nemcsak a levelek károsodása figyelhető meg, ugyanis a fürtökön (~4-5 mm átmérőjű bogyókon) is láthatók a betegség rothadásos tünetei, a besüppedő, világosbarna foltokkal (3. fotó). A jelenlegi fertőzöttség még legfeljebb gyenge mértékű, de a tünetek fokozódására számíthatunk.

2. fotó: Feketerothadás levéltünet szőlőn, a kialakult piknídiumokkal

3. fotó: Feketerothadás tünete szőlő bogyón

A **lisztharmat** tüneteket – szerencsére – továbbra is nagyon kell keresni, a kezelt ültetvényekben eddig nem jellemző a betegség fellépése, ennek ellenére a további intenzív védelem javasolt ellene.

Számos ültetvényben – az eddig megszokotthoz képest valamivel korábban – láthatóvá váltak a **fitoplazmás** betegség(ek) jellegzetes tünetei a tőkéken (4-5. fotó). A tüneteket mutató fertőzött növényeket mihamarabb vágjuk ki, távolítsuk el az ültetvényből, hogy megakadályozzuk ezzel is a betegség továbbterjedését. Az **amerikai szőlőkabóca** lárvafejlődése folyamatos, a korábbi évekhez viszonyítva lassúbb, vontatottabb. A lárvák fejlődési fokozatai a következőképpen alakulnak: L1: 23 %; L2: 31 %; L3: 31 %; L4: 15 %. Az L3-L4-es lárvafokozatok ellen a védekezések megkezdése javasolt!

4-5. fotó: Fitoplazma tünete fehér-és kék szőlőn

Zalaszentlőrinc, 2020. július 5.

Tűh Annamária
előrejelző